

DE LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER ONDERWIJS

Klachtnummer 2017/144

De klacht is gericht tegen het besluit de leerlinge te laten doubleren in groep 5. Dit besluit is niet adequaat onderbouwd en niet schriftelijk gemotiveerd. Bovendien is het besluit naar aanleiding van het deskundigenrapport van Praktijk I. niet heroverwogen.

De klacht is gegrond in die zin dat het besluit schriftelijk en gemotiveerd vastgelegd had moeten worden. Dit speelt te meer nu klagers schriftelijke vastlegging en bevestiging van het besluit expliciet hebben verzocht. Gezien de specifieke omstandigheden in deze klacht is de commissie van oordeel dat de school niet zonder meer en uitsluitend gebaseerd op eigen deskundigheid in kan gaan tegen de conclusies van I. De school had daarom moeten besluiten een derde deskundig onafhankelijk bureau in te schakelen en door deze deskundige een oordeel laten geven over de onderhavige problematiek. Deze deskundige behoort ook het vertrouwen van klagers te hebben.

De Landelijke Klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs (verder: de commissie) heeft op 6 juli 2017 per mail een klacht ontvangen van de heer A. en mevrouw B. (hierna te noemen: klagers). Klagers zijn ouders van C. (9 jaar), leerlinge van D. te Rotterdam (hierna: de school). De klacht, geregistreerd onder nummer 2017/144, is gericht tegen de heer E., directeur, de heer F., leerkracht en mevrouw G., intern begeleider van de school, hierna te noemen: aangeklaagden.

1. Procedure

De commissie die de klacht heeft behandeld, bestond uit mr. C. Sjenitzer, voorzitter, mevrouw A.M. Janbroers, lid en mevrouw E.I.H. Gordijn-Oud, lid.

De commissie heeft op 6 juli 2017 van klagers per mail een vragenformulier met bijlagen ontvangen. Op 11 juli 2017 heeft de commissie nog een nader stuk van klagers per e-mail ontvangen.

Aangeklaagden zijn in de gelegenheid gesteld zich schriftelijk te verweren. De commissie heeft op 13 juli 2017 per mail een verweerschrift met bijlage ontvangen.

Per e-mail van 6 augustus 2017 heeft de commissie een nader stuk van klagers ontvangen.

Op 9 augustus 2017 heeft de commissie partijen nadere informatie gevraagd. Per e-mail van 14 augustus 2017 heeft de commissie de door haar opgevraagde stukken van aangeklaagden ontvangen.

Klagers en aangeklaagden zijn daarnaast in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten op 15 augustus 2017 te Den Haag tijdens een besloten hoorzitting.

Aanwezig waren klagers, vergezeld van de heer en mevrouw H. van Praktijk I. Voorts waren aanwezig aangeklaagden.

Aan het slot van de hoorzitting heeft de commissie betrokkenen in overweging gegeven alsnog met elkaar in gesprek te gaan. Dit gesprek heeft plaatsgevonden op 16 augustus 2017. Na afloop hebben alle betrokkenen de commissie laten weten dat het gesprek er niet toe heeft geleid dat overeenstemming is bereikt.

2. Korte inhoud van de klacht

1. Het besluit de leerlinge te laten doubleren in groep 5 is niet adequaat onderbouwd en niet schriftelijk gemotiveerd;
2. Het besluit de leerlinge te laten doubleren is naar aanleiding van het deskundigenrapport van Praktijk I. niet heroverwogen.

Eind april 2016 is gebleken dat er bij de leerlinge sprake is van dyslexie. De leerlinge is voorwaardelijk over gegaan naar groep 5. Op 7 juni 2017 gaven de leerkracht en IB-er aan te twifelen of de leerlinge zou kunnen overgaan. Dit omdat de leerlinge moeite zou hebben met het opnemen van de stof. Klagers gingen niet akkoord gezien de progressieve lijn waar de leerlinge dankzij extra steun in zat en de belemmering van dyslexie. Afgesproken is de Cito-scores van juni 2017 af te wachten. Er is destijds nog gesproken over voorwaardelijk doubleren. Na de uitslag van de Cito-toets werd op 21 juni 2017 besloten de leerlinge te laten doubleren. Dit ondanks een behaalde B III score voor spelling en een opgehaalde C IV voor rekenen.

Van specifieke redenen tot het besluit dublere is niet gebleken. Er werd slechts verwezen naar algemeenheden. Klagers twijfelden daardoor aan de juistheid van de conclusie. Klagers hebben de directeur op 29 juni 2017 verzocht het besluit schriftelijk te motiveren. Dit verzoek is niet gehonoreerd. Klagers hebben vervolgens praktijk I. verzocht de leerlinge te onderzoeken. Het onderzoek heeft op 30 juni 2017 plaatsgevonden. De uitkomst van dit onderzoek was dat doubleren geen oplossing is voor de geconstateerde problematiek. Naast dyslexie is namelijk ook sprake van dysorthografie. De school en klagers zouden door een uitvoerig behandelingsplan ondersteund moeten worden.

Naar aanleiding van de uitkomst van het onderzoek hebben klagers de school verzocht het besluit tot doubleren te heroverwegen. De directeur heeft hierop geantwoord geen twijfels te hebben over de juistheid van het besluit tot doubleren. Evenmin bestond er behoefte hierover van gedachten te wisselen met derden.

Klagers wijzen op het nieuwe gegeven van de vastgestelde dysorthografie. Dit punt en de overige uitkomst van het onderzoek zou op zijn minst door de aangeklaagden moeten worden gezien, worden besproken met de deskundigen en in de besluitvorming moeten worden meegenomen. Contact met de vertrouwenspersoon heeft evenmin tot iets geleid. Klagers hadden nog tevergeefs voorgesteld een derde deskundige in te schakelen. Ook mediation zou tot niets leiden.

3. Verweer

Door aangeklaagde wordt in het verweerschrift en tijdens de hoorzitting het volgende - zakelijk samen gevat - aangevoerd.

Ad 1.

In de vele gesprekken die met klagers zijn gevoerd, zijn de zorgpunten en het besluit herhaaldelijk en meer dan voldoende onderbouwd. De school is niet onmiddellijk ingegaan op de vraag om een schriftelijke motivatie van het besluit omdat dit in de regel op school niet gebruikelijk is en het ongeloofwaardig overkwam dat klagers het besluit na een schriftelijke motivatie zouden begrijpen. Klagers begrijpen het besluit maar zijn het er niet mee eens.

Ad 2.

Besluiten inzake doublures worden genomen op school. De aangeklaagden omschrijven hoe zij daarbij te werk gaan. Een besluit is nimmer afhankelijk van zienswijzen en meningen van anderen. Er

wordt wel gekeken naar zienswijzen of standpunten van anderen maar ze zijn nimmer leidend. In geval van belangrijke besluiten worden deze wel altijd besproken met ouders. Het besluit de leerlinge te laten doubleren is begin 2017 op school genomen. Dit besluit is op 7 juni 2017 bekend gemaakt aan klagers en toen uitvoerig toegelicht. De leerlinge was voorwaardelijk overgegaan naar groep 5. In het kader daarvan is zowel een eventuele terugplaatsing naar groep 4 als een eventuele doublure in groep 5 aan de orde geweest. Daarbij zou het werken in de klas van de leerlinge doorslaggevend zijn en niet de uitkomsten van Cito-toetsen. De Cito-toetsen geven overigens aan dat er nog achterstanden zijn maar ook dat er hoopgevende vooruitgang is geboekt. Belangrijk is dat de positieve ontwikkeling die zich lijkt af te tekenen, wordt gekoesterd en dat kan alleen maar als er niet een constante hoge druk op de leerlinge wordt uitgeoefend. Ook in geval van doublure in groep 5 is er voldoende druk op de leerlinge. Gun haar om even een jaar op adem te komen. Bovendien gelooft de school er in dat doublure echt wat uithaalt; anders zou men het niet doen. De leerlinge heeft een goed verstand en is via de methodieken van de school goed leerbaar. Er bestaat een gerede kans dat dit zonder allerlei drukverhogend kunst- en vliegwerk in groep 5 gebeurt. Dyslexie is niet de reden dat de leerlinge moet doubleren. Klagers wisten dat de uitkomsten van de Cito-toetsen geen invloed meer zouden hebben op het besluit. Klagers hebben op het laatste moment een onderzoeksbureau ingeschakeld. Het advies dat daaruit kwam, was overgang naar groep 6. Daarbij zou een door het bureau op te stellen handelingsplan moeten worden uitgevoerd. De aangeklaagden zijn van mening dat het handelingsplan te veel druk op de leerlinge zal leggen en ertoe zal leiden dat de leerlinge mogelijkerwijs in groep 6 ernstig wordt overvraagd en succeservaringen onnodig worden onthouden. Dit mede gelet op het intensieve verzwaarde programma dat iedere leerling vanaf groep 6 op deze school volgt. Het reguliere (verzwaarde) programma van groep 6 vereist dat een leerling in toenemende mate zelfstandig aan de slag is met schoolwerk. De aangeklaagden geloven dat de leerlinge een leerlinge is die daaraan nu nog niet toe is. De aangeklaagden willen optimale kansen creëren om aan de leerlinge die hoge eisen te stellen die zij aan al hun leerlingen stellen. De aangeklaagden zien nog steeds mogelijkheden voor een behoorlijke uitstroom op termijn. Dat kan niet in groep 6, als ook nog de reguliere leerlijnen worden losgelaten of ernstig worden aangepast en als er constant veel druk op haar wordt gelegd via intensieve 'behandelingen' op en buiten school. Op school wordt dit pedagogisch onverantwoord geacht. De school blijft vertrouwen op haar eigen inzichten en op de juistheid van haar besluit dat door kundige professionals zorgvuldig tot stand is gekomen. Het besluit tot doubleren is genomen op het moment dat er ruim voldoende informatie beschikbaar was. Het rapport van bureau I. noopt niet tot heroverweging van het besluit de leerlinge te laten doubleren.

4. Ontvankelijkheid

De school is voor de behandeling van klachten aangesloten bij de commissie. Besluiten tot doubleren zoals in deze klacht aan de orde, zijn beslissingen die genomen worden door de directeur van de school. De klacht voor zover gericht tegen de leerkracht en de intern begeleider is derhalve in beginsel niet ontvankelijk. Omstandigheden of feitelijkheden op grond waarvan ten aanzien van de leerkracht of de intern begeleider anders zou moeten worden geoordeeld zijn niet gesteld of gebleken. De commissie verklaart klagers ontvankelijk in hun klacht gericht tegen de directeur aangezien zij kunnen worden aangemerkt als klagers in de zin van de klachtenregeling die voor de school geldt. Voor het overige verklaart de commissie de klacht niet ontvankelijk.

5. Oordeel

Op grond van het dossier, hetgeen aan de orde is geweest tijdens de hoorzitting en daarbij over en weer is verklaard en hetgeen betrokkenen nadien aan de commissie hebben laten weten, komt de commissie tot het volgende oordeel.

De commissie stelt, alvorens de diverse aspecten van de klacht te bespreken, voorop dat het de bevoegdheid van de school, meer in het bijzonder de bevoegdheid en tevens de verantwoordelijkheid van de directeur van de school is beslissingen te nemen omtrent de plaatsing van een leerling in een groep. Bij de tenuitvoerlegging van deze bevoegdheid dienen de daarop toepasselijke regels in acht te worden genomen.

Ad 1. De aangeklaagden hebben aangegeven hun besluit mondeling te hebben onderbouwd. De klagers hebben aangegeven dat dat niet adequaat is gebeurd. De commissie acht de klacht in die zin **gegrond** daar waar de aangeklaagde gelet op het belang van het besluit het besluit schriftelijk en gemotiveerd had moeten vastleggen. Dit speelt te meer nu klagers schriftelijke vastlegging en bevestiging van het besluit expliciet hebben verzocht.

Tijdens de hoorzitting heeft de school gesteld dat de beslissing van de directeur mondeling aan de ouders is overgebracht, besproken en toegelicht. De ouders hebben dit bestreden. De commissie is van oordeel dat ook als het standpunt van de school juist is, dit de school niet ontheft van de plicht het besluit (desgevraagd) schriftelijk vast te leggen. De school beschikt in de persoon van de drie aangeklaagden over deskundigen terwijl de ouders op onderwijskundig gebied op achterstand staan.

Ad 2. Tijdens de hoorzitting hebben de directeur en de leerkracht mondeling nader toegelicht op grond van welke feiten en omstandigheden tot dit oordeel c.q. deze beslissing is gekomen. De toetsing van dit besluit door de commissie zal uitsluitend "marginaal" kunnen zijn, waarmee gezegd wordt dat de commissie zich terughoudend dient op te stellen waar het besluiten zoals het onderhavige betreft. Uitgangspunt is dat deze vallen binnen de beleidsruimte van de school. Alleen wanneer procedure- of andere regels niet zijn gevolgd of wanneer de uitkomst van de beoordeling zodanig is dat een besluit in een gegeven geval in redelijkheid, gelet op de daarbij betrokken belangen, niet genomen had mogen worden, is er ruimte voor de commissie tot een gegrondverklaring van de klacht te komen.

Gelet op de hiervoor bedoelde toelichting van de directeur en de leerkracht is de commissie ervan overtuigd dat de school op basis van de gegevens en op basis van deskundigheid waarover zij op 7 en 21 juni 2017 beschikte, het besluit heeft genomen.

De school dient er echter voor open te staan dat deskundigen een andere visie hebben. Die visie dient vervolgens te worden meegewogen en de overdenkingen hierover dienen (schriftelijk) kenbaar te worden gemaakt aan de klagers. De commissie is van oordeel dat indien een school een rapport ontvangt van een gerenommeerd bureau als Praktijk I., de school daar - ongeacht het tijdstip van aanlevering - serieus naar moet kijken. Het is niet voldoende aan te geven dat het besluit al is genomen. De school had dienen voor te stellen met de deskundigen in gesprek te gaan.

Praktijk I. beschikte bovendien over nieuwe informatie uit nader en diepgaander onderzoek dat de school niet zelf kon doen en ook niet ergens anders had laten doen. Het rapport I. berust op een groot aantal tests die deze praktijk heeft doen uitvoeren.

Gelet voorts op de E V-scores van Cito-toetsen Technisch Lezen tussen 29 januari 2015 en 10 februari 2016 in combinatie met het bij de school bekende onderzoek van het Instituut voor Leesproblemen

Barendrecht van 30 april 2016 met als conclusie ernstige enkelvoudige dyslexie (EED) en spellingsproblemen in relatie tot een TIQ 114, had het in de rede gelegen dat de school al een jaar geleden een uitgebreid diagnostisch onderzoek zoals nu op verzoek van de ouders door Praktijk I. gedaan, had aangevraagd bij bijvoorbeeld Passend Primair Onderwijs Rotterdam, i.c. het Onderwijs Arrangeer Team.

De school had in ieder geval zonder meer bereid moeten zijn tot een gesprek met Praktijk I. De commissie is van oordeel dat dit klachtpunt in zoverre **gegrond** is.

De commissie heeft aan het einde van de hoorzitting partijen in overweging gegeven alsnog met elkaar in gesprek te gaan. Partijen hebben daarmee ingestemd. Aangeklaagden gaven aan een open gesprek te willen zonder dat met het mes op tafel overgang naar groep 6 het uitgangspunt zou zijn. De voorzitter van de commissie heeft vervolgens aangegeven dat het goed is dat partijen met elkaar in gesprek gaan. Daarbij is van belang dat ter sprake komt welke behandeling voor de leerlinge nodig is en wie in dat kader wat doet en kan doen. Of de leerlinge nu in groep 5 of groep 6 geplaatst wordt, in iedere keuze zal behandeling nodig zijn. Als eerste is aan de orde welke behandeling de leerlinge nodig heeft. De vraag die daarna besproken en beantwoord moet worden, is in welke groep dat dan het beste kan.

Het gesprek heeft op 16 augustus 2017 plaatsgevonden. Daarbij waren klager, de aangeklaagden en de heer H. aanwezig. Klager heeft naar aanleiding van het gesprek de commissie bericht dat de school bij haar besluit tot doublure in groep 5 blijft. Tevens heeft klager aangegeven dat de directeur aan het begin van het gesprek direct heeft aangegeven dat de school bij haar standpunt zou blijven. De directeur heeft per e-mail van 17 augustus 2017 aangegeven afstand te nemen van deze bewoordingen. De directeur achtte het gesprek in die zin constructief dat de uitleg en de zienswijze van I. de school inspireerden voor wat betreft de aanpak van de leerlinge en daarin voor een belangrijk deel mee kunnen gaan. Het besluit de leerlinge te laten doubleren blijft echter overeind. Ook daarover is wederom gesproken, aldus de directeur. Ook met het voorstel de leerlinge voorwaardelijk te bevorderen kan de school klaarblijkelijk niet instemmen.

Een nadere motivering van het besluit vast te houden aan onverkort doubleren is daarbij niet gegeven. Naar de mening van de commissie had dat wel behoren te gebeuren. Dit omdat de Praktijk I. een in deze gerenommeerd bureau is dat bovendien testen heeft uitgevoerd die nieuwe informatie hebben opgeleverd, waarover de school niet beschikte op het moment dat zij het besluit tot doubleren nam. Ook niet zonder betekenis is dat de ervaring van I. is gebaseerd op leerlingen die als "bijzondere gevallen" moeten worden aangemerkt. Tenslotte is ook niet zonder belang in de opinie van I. dat doubleren schadelijk voor de leerling is, althans kan zijn. Ook als geen schade optreedt, zal doubleren in de opinie van I. geen voordeel voor de leerlinge opleveren aangezien de behandeling die zij nodig heeft gelijk blijft, ongeacht of zij in de vijfde dan wel in de zesde groep geplaatst is.

Onder de hiervoor geschetste omstandigheden is de commissie van oordeel dat de school niet zonder meer en uitsluitend gebaseerd op eigen deskundigheid in kan gaan tegen de conclusies van I. De school had daarom moeten besluiten een derde deskundig onafhankelijk bureau in te schakelen en door deze deskundige een oordeel laten geven over de onderhavige problematiek. Deze deskundige behoort ook het vertrouwen van klagers te hebben.

De commissie voegt hieraan nog toe dat de aangeklaagde directeur tijdens de hoorzitting kenbaar heeft gemaakt dat het besluit tot doubleren nu eenmaal was genomen en dat daarop niet meer teruggekomen kon worden en dat overigens het rapport I. "te laat" was om daarmee (nog) rekening

te (kunnen) houden. De commissie vindt dit een te beperkte beoordelingsbasis. Aangezien het belang van de leerling hierin centraal staat, behoort het feit dat nadere informatie de school op een voor de school laat of onpraktisch of onhandig moment bereikt, geen rol te spelen. De vraag die in deze aan de orde is, is welke beslissingen in het belang van de leerlinge genomen moeten worden; daarbij behoren andere belangen als prestige en irritatie tussen partijen geen rol te spelen.

De commissie zal het bevoegd gezag aanbevelen een onderzoek door een derde deskundige te doen laten uitvoeren.

Aanbeveling

De commissie beveelt aan dat de school op korte termijn door een deskundig bureau een onderzoek doet instellen en – meer specifiek – zich laat adviseren over de vraag plaatsing in welke groep het meest in het belang van de leerlinge is. Dit derde bureau dient het vertrouwen van klagers te hebben. Indien partijen geen overeenstemming kunnen bereiken, zal de voorzitter op verzoek van de school een aanwijzing geven.

Den Haag, 25 augustus 2017

mr. C. Sjenitzer
Voorzitter

mr. D.H.C. Dane-Peeters
Secretaris